

HURRA FOR HELSDEN

Af Henrik Dahl

forfatter

Tidligere bragt i Kommunikationsforum 8. juni 2010

Helsidesannoncen er tilbage. Med al sin duft af trykssvæerte, fornuft, magt og gode cigarer. Sig det med en helside, så er du noget i den borgerlige offentlighed. Helsiden er et analogt og troværdigt holdepunkt i en tid, hvor alt flyder på nettet. Derfor bruger banker, pelsavlere og fagforbund nu ivrigt helsidesannoncer. Jeg holder af udtryk som ”styrtebad”, ”lp” og ”et halvt pund smør”. De har en god lyd af gamle dage og ældre mennesker. Får mig til at mindes alle de bedsteforældre, jeg har kendt, med varme. Tænke på barndommens tryghed og sorgløshed.

”Helsidesannonce” er lidt på samme måde. Jeg havde en faster, der vistnok – sådan siger vores familiefolklore i hvert fald – fandt på det berømte slogan: ”Der er altid plads til en til, der bruger Rexona”. I begyndelsen af halvfjerdserne fik hun også Aurora-prisen (ak ja) for en helsidesannonce, som det er umuligt at finde, selv på Google. Så måske er det også familiefolklore? Det håber jeg ikke, for så er der efterhånden ingenting, der er, som vi plejer at fortælle det i familien. Men under alle omstændigheder: Det var noget med en supertanker, der blev sammenlignet med et barn. ”Det blev en dreng”. Eller ”Det blev en pige”. Sådan noget i den retning.

Ingen helsidesannonce uden en pastelfarvet sweater

”Helsidesannoncen” er fra dengang, farfar og de tunge drenge virkelig var drenge (og min faster var pige). Den vækker minder om Morten Jersild og Peter Wibroe og hvad de alle sammen hed. Den gamle garde, man ikke kan lade være at se for sig med pastelfarvet sweater over skulderen og et glas rødvin inden for rækkevidde.

De gyldne minder om dengang Martini og solbrændhed og havnejazz var det fedeste fede, står i kø for at blive dvælet ved, når man tænker på den kære, gamle helsidesannonce.

Men grammofonpladen står stærkere nu, end den har gjort på noget tidspunkt de sidste ti år, og helsidesannoncen har det også fint. 3F indrykker dem for at vælte regeringen. Pelsavlerne gør det for at komme til orde i forhold til TV 2. Og Saxo Bank gør det for... alt muligt. At profilere sig. At klynke. At true. Jeg kan ikke forestille mig et mere imponerende comeback end helsidesannoncens. At Michael Laudrup opgav sin meningsløse boykot af landsholdet, måske. Eller at det gamle vægtsystem blev indført igen, så vi skulle til at sige ”et halvt pund smør”. Men ingen af delene ligger i kortene, så hatten af for helsidesannoncen!

Bred og uomgængelig

Men hvad er det i grunden, helsidesannoncen kan? Som hovedregel er den bedøvende kedelig og forudsigelig, og ingen, der har meningsfuldt dagligliv, orker at læse den. Men helsidesannoncen er stor, og det har også noget at sige. Den fylder hele synsfeltet ud, ideelt set når man har læst forsiden, åbner avisen og uvilkårligt kaster blikket på side tre. Bred, mægtig og uomgængelig.

Helsidesannoncen svarer på en måde til Slædepatruljen Sirius. Den kører rundt i det symbolske rum og viser, hvem der har overhøjheden. Her kommer Saxo Bank og Pelsavlerne og Fagbevægelsen kørende tværs gennem det diskursive felt med soldater og slædehunde og hele pivtøjet og viser flaget. Hvabehar! Den form for magtdemonstration kan tilfældige smådeltagere i den samfundsmæssige samtale ikke ignorere. De må træde ydmygt til side for Slædepatruljen, med hatten i hånden, og vente med at snakke videre, til den igen er uden for syns- og hørevidde.

Da jeg for nogle år siden var med til at undersøge, hvad der motiverede avislæsere til at læse deres daglige avis, fandt vi ud af, at det enkeltelement, der i højest grad definerede en avis som ”en rigtig avis”, var det klassiske lederopslag, hvor der foruden leder og kolofon er kronik, kommentarer, læserbreve og en satirisk tegning. Samtidig fandt vi ud af, at intet af det stof blev læst særlig intensivt. Avislæsere i almindelighed har det åbenbart, som jeg har det med Nationalmuseet: I løbet af et år kommer jeg der kun en enkelt gang eller to. Men det giver mig en god følelse at vide, at det findes. At gå forbi det og tænke, at jeg er borger i en kultur-nation. Trods alt og med ethvert tænkeligt forbehold.

En offentlig samtale uden vræl

De store helsidesannoncer, hvor en part i en given sag fremlægger sine argumenter, peger på, at der stadig er noget, der hedder ”den offentlige samtale”. Et sæt af regler, der pålægger deltagerne i en samtale at fremstille det principielle i deres anliggende og give rationelle belæg for den eller de påstande, de søger tilslutning til. I den offentlige samtale vræler man ikke bare ud over alverden, at nogen har tisset på ens sukkermad. Man redegør udførligt for, hvorfor tis på sukkermad er en uting og kommer med redelige og dokumenterbare belæg for, hvorledes man siden oldtiden har forholdt sig kritisk til sukkermadstis.

Når selve princippet er slået fast, så intet sandhedssøgende menneske kan afvise det, går man videre med empiriske analyser af, hvis tis det kunne tænkes at være, der havde besudlet netop denne konkrete sukkermad, og afmålte bud på, hvad der kunne være motiverne for dette brud på fælles og velbegrundede grænser for, hvad man kan tillade sig at gøre med sukkermad, der ikke tilhører en selv. Ikke fordi man ikke godt kunne klare sig uden – men af hensyn til det principielle.